

ARDEALUL

ECONOMIC • POLITIC • SOCIAL

Director:
TRAIAN CHIRILĂ

ABONAMENTE:
Particulari 1 an 6 luni
Autorități și instituții 600 300
Publicații după tarif 1000 500

Redacția și administrația
Str. Minerva No. 7.
CLUJ. TELEFON 444

Șef-redactor:
D. I. CUCU

Pentru a ne cunoaște câteva cuvinte înainte de a porni la drum

După un vechiu și bun obicei, când se începe o gazetă, se spun câțiva cuvinte de început. E o recomandare, pe care cititorul are apoi vreme să o urmărească, pentru a se convinge dacă a fost sinceră sau nu.

Hotărându-ne să pornim această gazetă am crezut să răspundem unei necesități. Atât Clujul, cât și restul Ardealului, este lipsit de un ziar realment independent, de un ziar care să se bizuie numai pe încrederea publicului și prin aceasta să stea în întregime în serviciul publicului. Câteva încercări făcute în acest sens au sucombat înaintea de vreme. Ardealul a rămas cu câteva ziare și gazete românești puse exclusiv în slujba partidelor politice.

Impotriva credinței generale că publicul nostru românesc este incapabil să susțină o gazetă, credem că încercarea noastră de astăzi va fi cea mai bună probă. O gazetă pusă pe bază comerciale, în ceea ce privește capacitatea ei de susținere și răspândire, nu se poate să nu reușească. Cuvântul nu trebuie să sperie pe nimeni. A face comerț este o îndetnicire onorabilă și nu ne sfîim mărturisii că această foaie-care nre nici subvenții și nici fonduri din niciari, se oferă comerciali-cește publicului.

O găsită concepție mostenită din generație, în generație ne-a deprins să vedem într-o întreprindere de ziar numai idealism și desinteresare. Ori trebuie să se facă bine distincție între ceea ce poate trafica un ziar și ceea ce nu poate. Poate trafica produsul material de presă, ziarul cu întocmirea lui grafică și ceea ce ne-a învățat să facem marele Girardin, publicitatea propriu zisă. Nu poate trafica cu ideile de cari se conduce și cari îi imprimă un caracter specific, propriu, prin care se distinge de alte produse similare de presă.

În acest sens înțelegem să comercializăm acest ziar, pe care îl oferim astăzi cititorilor Ardealului. Și numai în acest fel credem că se poate da un ziar bun. Sprijinit exclusiv de cititorii lui, ideile conducătoare ale ziarului sunt veșnic controlate și verificate. Orice abatere dela această conduită se simte; publicul îi retrage creditul și ziarul sucombă. E deci un neconținut examen pe care ziarul îl dă și pe care publicul îl apreciază, îl răsplătește sau îl respinge.

Acest examen »Ardealul« îl începe cu numărul de azi.

Desigur că abea porniți la drum, nu putem avea pretenția să fi dat ceva perfect, înafară de critică. Între cei cari scriu acest ziar și publicul către care el se adresează, abia de acum se va încheia cea comuni-

tate de sentimente și gândire, care dă trănicie oricărei întocmiri de acest soi. Ceeace am făcut aici, în acest prim număr, este numai rodul experienței noastre, din contactul cu publicul ardelenesc. Cu timpul ne vom adapta mai bine, căutând să corespundem cât mai mult dorințelor cititorilor noștri.

Un lucru este sigur: Ardealului îi trebuia o foaie care să stea gardă intereselor lui specifice, fără gând ascuns și fără părtimire. Acest ziar e chemat să aleargă din volbura evenimentelor adevărul curat, calificând cum se cuvine răul și distingând cinstit binele. Fără părtimire și fără gând ascuns »Ardealul« va căuta să răspundă cât mai potrivit acestei chemări. Dacă n'am isbutit să o facem chiar dela acest număr, năzuim spre aceasta în viitor.

Și atunci se va ști dacă apariția »Ardealului« era sau nu cu adevărat o necesitate!

D. I. Cucu

Răboiul săptămânii

Soluția crizei de numerar

Criza de numerar, atât de des întâlnită, se pare că dă mult de lucru minșilor negustorilor. Oamenii de afaceri trebuie să desfășure o adevărată strategie pentru a se strecura printre piedicile pe cari această urâtă fantomă le pune neconținut în cale. Rezultatele acestei lupte permanente sunt de multeori foarte interesante și instructive.

Iată un caz:

Un mare negustor din Cluj, bucurându-se de un larg credit în toate părțile, aduce marfă din Cehoslovacia și o vinde aici, de multe ori, sub prețul de cost. Veți zice că acest negustor este nebun, că se expune ruinei, dacă nu fură la metru sau la cântar. Dar nu e niciuna, nici alta.

Negustorul nostru este un om foarte sănătos la minte și, pentru aceasta poate, face foarte bune afaceri. Tot așa nu este nici necinstit Metru lui este metru, după măsurătoarea meridianului dela Londra, iar kilogramul lui este kilogram ca toate kilogramele cari nu sunt false.

Atunci mă veți întreba, cum face de câștigă totuși? Și fiindcă mă întrebați vă voi răspunde.

Negustorul nostru ia marfa pe credit cu scadențe tot la șase luni. Oferind pe piața Clujului mai ieftin decât alții, el vinde zilnic de câteva zeci de mii de lei. Publicul dă năvală. Parcă dta cititorule, sau frumoasă cititoare, nu te-ai duce acolo dacă ai ști unde-i bijuteria asta de negustor? Dar nu-ți voi spune, pentru că reclamă pe gratis »Ardealul« nu face, din principiu.

Și așa, negustorul nostru încasând zilnic zeci de mii de lei, îi dă ca împrumut la alți negustori cari au nevoie de numerar și nu știu cum să facă rost, luând dobânzi de câte 20-30 la sută. Astfel el își scoate și paguba suferită vânzând sub cost, și câștigul lui. Iar negustoria merge.

Dar mi-e teamă că divulgând acest secret, toți negustorii vor căuta să-l aplice, și atunci s'a dus pe răpă și marfă ieftină și afaceri bune!

Nichifor Coțcaru

Noua convenție cu Banca Națională

Jarăși nesocotirea colaborării nouilor provincii

Deși mai sînt 5 ani până la expirarea convenției statului cu Banca Națională, guvernul s'a grăbit să întocmească un proiect pentru prelungirea convenției, iar adunarea generală a Băncii Naționale n'a întârziat de a primi proiectul, așa cum a fost conceput. Mai rămâne să se pronunțe Parlamentul.

Dar de ce această grabă? În explicațiile pe cari le dau autorii proiectului se vorbește de necesitatea reorganizării sistemului nostru monetar, pentru rezolvarea problemei financiare. În adevăr guvernul intenționează a crea o monetărie cu ajutorul Băncii Naționale.

Era nevoie tocmai acum de așa ceva? Se vorbește de revalorizarea leului. Chestiunea este dacă în situația în care ne găsim, revalorizare ne trebuie? În concepția financiară a guvernului, prin politica deflaționistă de până acum și prin reorganizarea sistemului monetar, așa cum este proiectată, se pare că tindem spre revalorizare. Situația noastră financiară nu cere însă așa ceva. Dinpotrivă, o urcare imediată a valutei ar atrage după sine un întreg lanț de falimente; ar fi ruina vieții noastre economice. Nu de revalorizare, ci de stabilizare avem nevoie.

Altul, prin urmare, poate fi motivul grabei guvernului de a prelungi privilegiul Băncii Naționale.

Dar să admitem că această convenție trebuie să se încheie astăzi și nu în 1930, căci o modificare în modul de alcătuire a Băncii Naționale era necesară, în ceea ce privește adoptarea acestei importante instituții la noile împrejurări naționale în care ne găsim. Ori proiectul dlui Vintilă Brătianu tocmai acest lucru îl neglijează. Majorarea capitalului Băncii Naționale era o necesitate morală și națională. Morală pentru că era inadmisibil ca cel dintâi institut de credit al României Mari să aibă un capital ridicol, un capital care se cere și celei mai neînsemnate bănci sătești; națională pentru că în noua compoziție a capitalului băncii noastre de emisiune trebuie să figureze capitalurile naționale din toate provinciile românești unite.

Proiectul de convențiune prevede în adevăr, majorarea capitalului Băncii Naționale dela 12 milioane la 100 de milioane, dar nu face nici o distincție pentru subscrierea diferenței. Ba, o distincție face în ceea ce privește vechii acționari, cărora li se oferă dintr'un condeiu o primă de 180 milioane. Și iată cum: suma de 18 milioane lei, diferența nesubscrisă în 45 de ani la capitalul inițial de 30 milioane lei, se dă în subscriere numai vechilor acționari,

în proporție de 3 acțiuni noi la două vechi, cu prețul de 500 lei bucată, iar restul de 70 milioane se dă în subscripție publică cu 5500 lei acțiunea. Rezultă de aici că vechilor acționari, atribuindu-li-se 36.000 de acțiuni cu o reducere de 5.000 lei la bucată, se realizează fără nicio bătaie de cap 180 milioane beneficiu personal.

Prin ce și-au câștigat vechii acționari acest favor, ar fi greu să răspundem fără a cădea în bănuiele nedemne de noi? Un fapt este cert, că pe când se face acest dar real acționarilor vechi, pentru noile provincii chemate să întruchieze într'un singur tot poporul român, proiectul de convențiune nu găsește necesar să rezerve o participare justă la capitalul primei instituții de credit din România întregită. Și dacă ar fi numai pentru aceasta, convențiunea trebuie modificată sau respinsă!

Dr. V. B.

George Dima

A murit bătrânelul pușinel de trup, cu înfățișarea blândă și pasul sovăitor, pe care îl întâlneau pe străzile Clujului și la toate reprezentațiile operei; a trecut la cele veșnice neobositul răspânditor de armonie și frumos care a fost George Dima. Societatea românească încearcă o grea pierdere. Om de vastă cultură muzicală, Dima o dat în cei 44 de ani de activitate pe acest teren, nepretuite comori de artă culturale noastre naționale, scoțând din negura uitării nenumărate cântece populare românești, pe care li-a curățat de vulgarități și li-a fixat pentru totdeauna ca opere de artă.

Activitatea lui a fost neobosită. Corurile lui au mângâiat sufletele românilor de pretutindenea, din Ardeal și din vechiul regat. Un turneu făcut în 1902 în tovarășia soției sale, o admirabilă altistă și a baritonului Dimitrie Popovici, a fost un adevărat drum triumfal pentru Dima.

După unire, deși suferise destul în închisorile ungurești și simțea grea povara anilor, George Dima a luat conducerea Conservatorului de muzică din Cluj și a ținut-o cu vrednicie până în clipa când Dumnezeu ni l'a luat.

La căpătâiul sicriului plânge un întreg popor, moartea celui mai bun înțelegător al lui.

Z.

BIBL. Univ. Cluj.
158 196

Chestiunea uzinelor electrice

din Cluj.

Indărăt la regie proprie

Unde au dus discuțiile și studiile zădarnice? — Clujul va sta încă o iarnă în întuneric. — Să se termine cu discuțiile și să se facă treabă, iată ce cere populația orașului

Chestiunea amplificării instalațiilor uzinei electrice n'a fost rezolvată nici în anul acesta. Încă o iarnă vom suferi calamitatea intreruperilor de curent și a luminei ca de opaș.

De doi ani și jumătate uzinele electrice sunt în regia primăriei, și an de an se discută, se convoacă consilii și comitete, dar nu se face nimic pentru ca populația să nu sufere. Și fiindcă persoanele chemate să lumineze chestiunea în comitete și consilii n'au făcut nimic, uzina a rămas, ca și în anii trecuți, cu instalații insuficiente și uzate, incapabile să satisfacă cerințele orașului.

Caracteristic pentru modul cum înțeleg autoritățile să lucreze este următorul caz:

La începutul lunii Februarie direcțiunea uzinei a cerut consiliului orașenesc aprobarea pentru comanda unor piese necesare la motorul Diesel, care nu se poate repara decât peste vară, când pot funcționa turbinele de apă, și când încărcarea maximă este cu mult redusă. Chestiunea era urgentă, pentru că din lipsa acestor piese se amenința funcționarea uzinelor peste iarnă. Consiliul totuși a binevoit să dea aprobare **abia după 3 luni**, apoi a trimis dosarul la Prefectură, de unde a fost îndrumat îndărăt cu indicația că trebuie să se facă licitație. Pentru această comandă de aproape jumătate de milion se cere un termen de 60 de zile înainte pentru publicare. Socotind dela 15 Maiu acest termen, licitația s'ar putea ține abia la 16 Iulie, cum de altfel s'a anunțat. Comanda dacă s'ar efectua chiar în ziua licitației nu ar putea fi livrată mai curând de 3 luni, deci piesele ar sosi la 15 Octombrie, în cel mai bun caz, adică atunci când reparațiile nu se mai pot face.

De aceea la iarnă vom rămâne iarăși în întuneric.

In ce stadiu se află chestiunea?

După îndelungate discuțiuni și numeroase ședințe de consiliu s'a renunțat la ideea de a se concesiona uzinele electrice unei societăți formată de câteva bănci și întreprinderi electrice românești și societatea Ganz din Budapesta. Că s'a respins contractul încheiat, e bine. Dar nu înțelegem pentru ce respingerea s'a făcut de dl ministru Al. Lapedatu, care nu avea căderea să o facă.

Trecând peste această anomalie fatală vremurilor turburi prin cari trecem (altfel era dl Al. Lapedatu ministru?) chestiunea a ajuns în studiul unei comisii de 11, care avea menirea să întocmească un proiect de comercializare. Proiectul s'a și făcut și comisia l'a prezentat consiliului comunal. El este însă categoric oneros pentru comună. Averele uzinei este evaluată arbitrar la 60.000.000 lei când realmente instalațiile uzinei valorează

cașa cum sunt 200.000.000 lei. Societatea care ar fi să ia în proprietate uzinele, ar avea un capital de 80.000.000 lei, în cară primăria intră cu aportul de 60.000.000 milioane, așa zisa evaluare a uzinelor. Astfel comuna ar pierde deodată 140.000.000 lei, deoarece art. 7 al proiectului spune expres că întregul inventar al uzinelor trece la societate.

E inutil să analizăm proiectul în punctele de amănunt, deși și aici sunt numeroase absurdități de drept și de fapt. Și e inutil pentru că, în afară de cele văzute mai sus, credem că principiul comercializării nu poate da roade imediate, iar orașului îi trebuie lumină, nu experiență, chiar cu bunăcredință făcute.

Ce este de făcut?

Dacă comercializarea nu merge, și dacă ideea comercializării a putut să ducă până la absurdul contract încheiat cu societățile electrice, băncile clujene și societatea Ganz, deși contractul discutat serios și cu dorință sinceră de mai bine, s'ar fi putut modifica în așa fel încât să fie favorabil intereselor comunei și ale cetățenilor, nu rămâne decât să ne întoarcem la sistemul regiei proprii. Acest sistem are deocamdată avantajul că pune capăt patimelor și pofțelor, iar comuna își poate conserva una din averile sale cele mai importante.

E însă și aici nevoie de o mai serioasă atenție din partea conducătorilor. Mai întâi trebuie să se ia din timp măsuri serioase pentru amplificarea uzinelor. Aceasta s'ar putea face ușor cu un împrumut contractat la Banca Națională sau la Creditul Industrial. Uzinele au dat în 1923 un beneficiu net de 2.210.407 lei, iar în 1924 de 6.092.334 lei. Amplificate, uzinele vor produce, fără îndoială, mai mult, așa încât într'un număr oarecare de ani, împrumutul s'ar amortiza.

Să se înceteze cu comisiile și comitetele, cari nu fac decât să stârniască patimi și să incurce lucruri. Să se creieze un consiliu de specialiști cu misiunea de-a conduce uzina și a găsi modalitățile de dezvoltare a instalațiilor. Propunerile acestui comitet de direcție să se trimită consiliului superior tehnic din ministerul lucrărilor publice, care are mai multă competență să se pronunțe decât consiliul comunal. Comuna să nu facă decât controlul gestiunii.

Când toate acestea se vor traduce în fapt, atunci vom avea lumină destulă. Dar să nu se uite că, dacă populația orașului va îngădui și în această iarnă incuria din anii trecuți, pentru viitor nu o va mai permite, iar legea reformei administrative îi va da putința să dea deoparte pe incapabili și pe rău intenționați.

Coriolan Tălmăciu.

ARTISTICE CULTURALE

Universitatea populară din Vălenii-de-Munte

— Cursurile de vară ale anului 1925 —

La 15 Iulie vor începe la Vălenii de Munte, ca și în anii trecuți, cursurile de vară sub conducerea dlui prof. N. Iorga.

Inscrierile pentru cursuri au și început și continuă până la 12 Iulie la sediul Ligii Culturale, str. Banu Mărăcine No. 1.

Iată programul cursurilor care se vor ține până la 15 August:

N. Iorga profesor universitar:

1. Psihologia claselor intelectuale orășenești din România, după scrieri boeresti.

2. Evoluția Conceptului de Civilizație.

D. Pompeiu profesor universitar: Matematică și viața practică.

I. Simionescu profesor universitar: Țara Noastră.

Sextil Pușcariu profesor universitar: Limba română și graiul din Ardeal.

Gh. Tașcă profesor universitar: Chestiuni economice.

Traian Brălleanu profesor universitar: Corupția — Un capitol din psihologia socială.

Dragos Protopopescu profesor universitar: Mișcarea engleză pre-rafaelită.

D. R. Ioanițescu profesor Academia comercială: Noile orientări economice și sociale ale României Mari.

N. A. Dumitrescu profesor școala sup. de agricultură: Hrana țaranului român.

Nae Ionescu conf. universitar: Elemente latine în filosofia europeană.

Aristide Basilescu conf. universitar: Moneta.

D. Caracostea conf. universitar: Mihail Eminescu.

Const. Moisil dir. Arhivelor București: Comorile arhivelor noastre.

Stefan Metes dir. arhivelor Cluj: Viața economică a Ardealului în trecut.

N. Balzaria: Din viața macedoneană.

Em. Ciomac: Wagner, Beethoven, Muzica românească, Muzica romantică.

N. N. Lenguceanu: Clasicismul francez.

Barbu Solacolu: Marxismul.

Petre Suci: Din trecutul țărâniei române în Ardeal.

Ciclul minoritar

Dr. Arpad Bitay: Literatura maghiară.

Dr. Victor Roth: Arta medievală a Transilvaniei.

Dr. Fr. Müller: Insemnătatea educației morale.

Dr. Richard Csaki: Organizarea culturii populare.

Vor mai conferența cu subiecte încă rezervate d-ului **dr. Hans Otto Roth**, **prof. Gustav Rösler** și **dr. Molitoris**.

Ciclul străin

Louis Courtois — prof. universitar Geneva — subiect rezervat.

I. Kudracz: Literatura cehă.

E C O U R I

Premiile S. S. R.

Au fost premiați de către soc. Scriitorilor români dnii:

N. Davidescu, premiul romanului de 20.000 lei, pentru romanul *Conservator și Cămp*.

Adrian Maniu, premiul poeziei, 10.000 lei, pentru volumul de poezie *Lângă pământ*.

Ion Foti, premiul poeziei, 6.000 lei, pentru volumul *Spre necunoscut*.

Dra Henriette Stahl, premiul de proză 4000 lei, pentru volumul *Voica*.

C. Răuleț, premiul Benvenisti, pentru debut.

Poetul **Adrian Maniu** este bine cunoscut publicului ardelean care a avut prilejul să-l admira și ca poet, în coloanele revistei „Gândirea” încă de când apărea în Cluj, și ca ziarist de talent, pe când era redactor al ziarului „Voința” din Cluj.

Moartea lui Lucien Guitry

La Paris a murit celebrul comediant francez, fala comediei franceze, **Lucien Guitry**.

Guitry a fost o puternică personalitate artistică, originală și bine dotată. Creator de tipuri în teatrul lui Molière, el a creat cu aceeași bogăție de mijloace în teatrul modern.

Prin moartea lui Guitry teatrul francez pierde unul dintre cei mai valoroși reprezentanți ai săi.

— Tenorul **Indrieș** dela Opera Română din Cluj, este angajat în compania de operă care dă reprezentații la Parcul Oteteleanu din Capitală. D-sa împreună cu d-na **Darie-Zăvoianu**, deasemenea cunoscută publicului clujan, a cântat „Traviata” cu mult succes.

— Tenorul **Grozăvescu** continuă a cânta la Opera Mare din Viena. Săptămâna trecută a cântat în rolul **Ducelui de Mantua** din „Rigoletto”, obținând un succes desăvârșit.

— Compatriota noastră **dna Elvira Popescu**, care a reputat frumoase succese la teatrul „Antoine” din Paris, a dat câteva spectacole la Bruxelles, unde a fost, cu ade-vărat, serbătorită.

— Pe timpul verei ziarul „Cuvântul” va apare fără suplimentul literar.

— A apărut „Universul Copiilor” în editura marelui cotidian „Universul”. Revista se prezintă în condițiuni admirabile și ca tehnică și în cuprins. „Universul Copiilor” trebuie recomandat tuturor copiilor de a căror educație purtăm grijă.

Jucați

la LOTERIA PRESEI

Bilete Piața Unirii No. 29.

Agitația fabricanților de licheur din Ardeal și Banat

Lacunele proiectului de lege pentru combaterea alcoolismului. — Nedreptățirea unei puternice industrii. — Ciudățenia depozitelor județene. — Un memoriu al Sindicatului fabricanților de licheur.

Situația ce se creiază fabricanților de băuturi spirtoase prin noua lege pentru combaterea alcoolismului este foarte gravă. Proiectul de lege pregătit de dl Vintilă Brătianu, ministrul de finanțe, tinde în primul rând, la restrângerea consumației băuturilor tari, favorizând consumul băuturilor fermentate ușor, ca berea și vinul. În vederea acestui scop se cere fabricelor de băuturi spirtoase a alege între a lichida în termen de 12 ani, sau a se consacra exclusiv fabricațiilor pentru export.

Așa cum s'ar părea la prima vedere, noua lege este destul de prevenitoare față de interesele generale și speciale ale fabricelor, cari au făcut mari investiții de capitaluri. Sunt însă în proiect, unele chestiuni de amănunt, cari nu satisfac îndeajuns și nici nu pot ajuta la realizarea integrală a marelui scop urmărit de această lege.

Cei mai loviți prin noua lege sunt fără îndoială fabricanții mari de licheururi, cărora nu li se mai permite să facă comerț cu spirt, țuică, coniac, rachiuri și vin. Ori, datorită faptului că la noi în țară consumația de licheururi este destul de mică, aproape toate fabricele de licheur, cu deosebire cele din Ardeal și Banat, au făcute instalații pentru fabricarea și comercializarea acestor articole. În comerțul de băuturi alcoolice al acestor fabrici, comerțul de licheur reprezintă abia 20 la sută din totalul afacerilor; restul de 80 la sută cuprinde fabricarea și comerțul articolelor pe cari noul proiect intenționează să le prohibiască.

Ceea ce este însă complet desavantajos, e că noul proiect nu ține seama de realitatea stărilor de lucru semnalate mai sus, și nu acordă fabricelor de licheururi acel termen de lichidare de 12 ani, care se acordă fabricelor de spirt. Datorită acestei stări de lucruri, una dintre cele mai importante industrii naționale este amenințată să piardă 80 procente din capitalurile investite.

O altă chestiune, tot așa de importantă este creierea acelor așa zise *depozite județene pentru repartitia basamacului și a spirtului*. Fără a se ține cont de fabricile existente, se lasă înființarea acestor depozite unor oameni cari nu au nici pregătire și nici posibilitatea de a dispune de instalații suficiente. Va să zică, se dă cu o mână și se ia cu alta. Căci legea nu precizează nici cui se vor da aceste depozite și nici ce condiții vor avea de îndeplinit la înființarea lor. Ori cei mai indicați a înlesni formarea acestor depozite erau fabricanții de băuturi alcoolice. Adunați în sindicate sub controlul riguros al autorităților, ei pot aduce ca aport instalațiile, de cari nu se vor mai putea folosi în fabrici, cu atât mai mult cu cât depozitele județene, după spiritul legii, nu sunt numai depozite de desfacere ci și centre de prelucrare a alcoolului, având singurele dreptul să aromatizeze basamacurile.

Creдем greșită creierea acestei instituții, pentru că în felul cum este concepută nu poate da rezultate favorabile; în schimb ea va da naștere la o sumă de abuzuri și favoruri, evident dăunătoare.

tizarea instalațiilor și capitalurilor investite, pe cari noua lege le distruge și le ruinează.

II. Cerem să se interzică ori ce nouă înființare sau autorizare de fabrici de licheur și suprimarea acelor neautorizate și neutilitate conform legii. Aceasta pentru aceeași motivare pentru care măsuri analoge s'au luat pentru fabricile de spirt: Limitarea producției și stingerea unei mari părți prin amortizare treptată. În acest punct cădem de acord cu vederile igienicilor și ale sănătății publice, exprimate în broșura cunoscută a dlui profesor Radulescu.

III. Cerem ca, în afară de alcoolul destinat fabricelor de licheur autorizate și celui destinat instituțiilor științifice, totalitatea alcoolului inclusiv a basamacului aromatizat, să fie „indicat” cu fenofaleină, după propunerea dlui profesor Dan Rădulescu și să fie strict interzis cărciumarilor și debitanților de orice soi indulcirea lui cu zahăr sau prepararea lui în orice mod.

Aceasta cadrează nu numai cu interesele noastre profesionale ci și cu interesele sanitare și intențiile legii de a nu ispiți pe consumator la consumarea mai mare a băuturii, transformând-o în licheur, rom, etc.

IV. În cea ce privește romurile, licheurile și băuturile alcoolice de orice soi, destinate exportului, vă rugăm a ușura această ramură a producției în modul următor:

Pentru licheurile ieșite din vamă și pe baza actelor doveditoare respective destileria exportatoare să fie în drept a primi un procent de alcool egal cu cel exportat și aceasta fără taxa de consumație, ci cu prețul de industrie.

V. În afară de rom, să se interzică cu totul utilizarea esențelor sintetice și să se admită ca singurul legal principiu standardizării după normele indicate în broșura dlui profesor Dan Radulescu.

VI. Aromatizarea basamacului să se facă numai cu mentă și numai în proporție mică, și nu cu patru soiuri de tipuri.

VII. În ceea ce privește separarea depozitelor de engros de vinuri de fabricile de licheur, vă rugăm, ca măsură tranzitorie și numai pentru firmele mari, cari au instalații de așa natură în cât să aibă sub același acoperământ, sau în aceeași curte atât instalații cosititoare de fabricare de licheururi cât și pivnițe sistematice, să se permită, ca în primii doi sau trei ani, cele două instalații să rămână pe loc și să fie numai despărțite prin ziduri și intrări cu totul separate, în cât nici un contact sau transport direct să nu mai poată fi cu putință.

In afară de aceste doleanțe, Sindicatul fabricanților de licheur, care n'a fost consultat îndeajuns la întocmirea noului proiect de lege, cere să se admită ca o delegație să prezinte ministerului de finanțe toate lămuririle necesare pentru modificarea proiectului în chestiunile cari îi privesc. Aceste chestiuni, fără a ataca economia și spiritul legii, ar salva de ruină o puternică ramură industrială a țării. Pentru cunoașterea lor le reproducem, după memoriul prezentat ministerului de finanțe:

Modificarea tarifului consular

Tariful consular a suferit următoarele modificări:

La art. 2. se adaugă un alineat, la art. 5. din tariful consular, promulgat prin decretul nostru regal cu No. 82. din 14 Ianuarie 1925, pentru a se percepe următoarele taxe:

Certificarea unei traduceri a unui act dintr'o limbă străină în cea română și viceversa, la legațiuni, la consulate și la ministerul afacerilor străine:

Pagina de 36 linii a actului 2 lei aur.

Art. 5. b. Viza pașapoartelor supușilor Statelor Unite ale Americii de Nord, în baza înțelegerii stabilite, valabile un an, pentru oricâte intrări în țară și liberate de oricare oficiu diplomatic și consular român, 50 lei aur.

Aceste taxe se percep dela 1 Iunie.

A) Relativ la debitarea băuturilor alcoolice din fructe, vă rugăm a specifica (în lege) că distileriile de licheururi să aibă dreptul să și-le procure dela producători, spre a le debita conform legii și în special cele de concentrație peste 25 gr. (care trebuie să se vândă numai în sticle înfundate) să avem dreptul, noi în afară de producători, să le debităm în aceste condițiuni, întru cât suntem prevăzuți cu toate instalațiile necesare în acest scop și prezentăm garanții suficiente.

De altfel distilatele alcoolice concentrate din fructe ne sunt absolut necesare la fabricarea unor specii de licheururi și vă rugăm cu atât mai mult a avea cel puțin aceasta în vedere.

B) Rugăm de asemenea ca distileriile autorizate să aibă dreptul a și procura în butoaie coniacul și alcoolul din vin taxate, dela fabricile de coniac cum și dela producătorii autorizați, fie pentru a-l debita în sticle ca băutură alcoolică din fructe concentrată, fie măcar pentru a-l întrebuința, cum am spus mai sus, la fabricarea licheurilor fine.

C) Revenind asupra inovației acestui proiect „înființarea” depozitelor regionale, care dăunează foarte mult interesele noastre din mai multe puncte de vedere, mai avem a vă atrage binevoitoarea atenție asupra următoarelor puncte:

În primul rând înființarea acestor depozite, întreținerea cum și controlul lor vor reclama cheltuieli cari vor încărca cu mult costul alcoolului ce ne va fi dat nouă pentru fabricarea de beuturi.

Statul își va îngreuna controlul prin faptul că depozitele regionale vor avea spirt netaxat.

Fabricile de alcool, cari până azi căutau a concura prin superioritatea calității spirtului nu vor mai avea interesul să facă aceasta în viitor, iar distileriile sunt obligate a primi ceea ce depozitul regional le oferă, indiferent de origina și calitatea produsului.

(Continuare în pag 7)

Doleanțele fabricanților de licheur

Pornind dela constatările semnalate mai sus, Sindicatul fabricanților de licheur, a prezentat săptămâna trecută ministerului de finanțe un memoriu, din care spicuiim următoarele doleanțe:

Domnule Ministru,

Ori cât de îndreptățite sunt doleanțele noastre, ori cât de grele sunt loviturile pe cari ni le dă legea alcoolului, nu avem nici pretenția și nici intenția de a vă cere să schimbați directivele și principiile legii Dv., lege dictată de înaltele interese de Stat pe cari le urmăriți.

Ne închinăm principiilor acestora, dar în interiorul cuprinsului lor, în cadrul însuși al principiilor și ideilor directive, noi marii industriași vechi și serioși cerem dreptatea care ni se cuvine, cerem apărarea intereselor noastre după aceleași principii, după aceleași norme pe care le-ați aplicat celorlalte ramuri de industrie și în special fabricelor de spirt, de a căror soartă e legată în mare parte și soarta noastră.

Cererile pe cari vi le supunem sunt următoarele:

I. Centralele județene de repartitie a basamacului și spirtului să fie atribuite, pe timpul duratei lor, sin-

dicatului fabricanților autorizați de licheururi și băuturi spirtoase aromatizate. Beneficiul net al întreprinderilor urmând să se repartizeze conform unui program bine determinat, pentru amortizarea instalațiilor celei mai mari părți a acestei industrii, care odată cu lichidarea industriei de spirt, urmează ea însăși, în acești 12 ani să lichideze definitiv în cea mai mare parte, rămânând în picioare numai un număr foarte limitat de întreprinderi mari pentru export.

Această cerere este logică și acordarea ei constituie un simplu act de dreptate, precum reiese din următoarea motivare:

Mai întâi centralele de repartitie a basamacului aromatizat sunt adevărate oficine de preparare a băuturilor aromatizate tipice, ele sunt deci o ramură a specialității noastre.

Legea, creindu-le într'un scop determinat, ne-a luat precum am văzut cea mai însemnată sursă de venit, fără care existența noastră devine imposibilă și capitalurile investite pierdute. Legea n'a avut însă ca țintă ruina noastră, ci satisfacerea unor anumite condiții sanitare și fiscale. Aceste condiții, pot fi îndeplinite ori care ar fi instituția care le finanțează, ceea ce cerem noi este ca finanțarea și conducerea lor în cadrele fixate de lege, să cadă sindicatului pentru ca beneficiile nete, repartizate echitabil, după norme bine fixate să poată permite amor-

Hotel gratis, mâncare gratis, săpun gratis....

Voiu să vă recomand azi un comisar. Un exemplar de comisar non plus ultra. Am auzit de dânsul și l-am văzut la Mediaș, zilele trecute când am vizitat acest oraș industrial. Se numește „domnul comisar Christescu“...

A fost mutat disciplinar din vechiul regat la Mediaș, adică ca pedeapsă a fost trimis la Mediaș, ca el la rândul lui să dăvie o pedeapsă pentru acest oraș.

De doi ani e acolo. Locuiește de atunci în același hotel, al „Vânătorilor“, dar n'a plătit încă nici un ban pentru camera ce o ocupă.

Mănâncă de atunci la același restaurant „Die Traube“ dar n'a plătit încă nici un ban pentru prânzul sau cina lui.

Când are nevoie de un săpun, de o batistă, — „domnul comisar Christescu“ intră pur și simplu într-o prăvălie din centrul Mediașului, — caută, alege, bagă în buzunar și, — și — *Salutare*, sau în cazul cel mai rău: *La revedere*.

Plată? Nu. Domnul comisar Christescu nu plătește. Fărărea lui umilă este că Statul emite în mod cu totul inutil monete și bancnote. Dacă ar avea toate lumea o educație civică, cum are d-asa, domnul comisar Christescu, nici nu s'ar folosi de bani.

— Ai nevoie de ceva? Ia-i dragă! Nu vezi că toate prăvăliile sunt deschise, și încărcate cu fel de mărfuri și articole, — cari te așteaptă? Ia-i dragă! Și când vine la plată, — lă ca mine. Iată, eu nu plătesc, și nimeni nu-mi cere ceva, și nimeni nu-mi face ceva. Din potrivă, mă salută cu toții și încă foarte politicos. Iar Statul, — Statul pentru aia există, ca să-mi plătească lefușoara, să mă înainteze în grad, — iar când îmbătrânesc, să-mi dea o pensioară!

Cam așa trebuie să judece în sinea lui, domnul comisar Christescu. Odată a bătut cumplit pe un mățelar Marcu Fleischmann.

Alădată a lovit crunt pe stradă pe un director Kaiser, încât și azi acesta e invalid.

Prefectul județului a suspendat atunci pe comisarul Christescu și l-a fost dat în judecată pentru lovire grea.

Dar curând veni ordin de la centru, că „domnul comisar Christescu“, să fie reînțregat în serviciu.

Și iată așa, domnul comisar Christescu continua să fericiască orașul Mediaș, să sfid-ze lumea și să se bucure de protecție.

Nu de mult a murit în hotelul, unde locuiește domnul comisar Christescu — un călător cu nume polonez. Față de dl comisar și de medicul oficial și de alți oameni prezenți s'au numărat banii găsiți la acest necunoscut, mort de apoplexie. Erau 92.000 lei. Dl comisar Christescu însă a predat apoi rudele celui mort numai 87.000 lei.

Și n'ași mai isprăvi lista de exemple ale acestei „activități foarte rodnice“ a dlui comisar Christescu din Mediaș.

E intangibil, inamovibil, insimțibil și iată așa, Mediașul are de doi ani pe același comisar, — care „păzește“. — Știu eu ce păzește? — Mănâncă! (Numai restaurantul dela „Traube“ știe ce mănâncă.) Trăiește liniștit și simte toate binefacerile avute.

Intelectualii sași din Mediaș îmi spuneau scandalizat :

— As fel de exemplare ni se trimet nouă din vechiul regat? Ce trebuie aruncat la gunoi, în pușcărie, — să ne fie azi ordine? Parcă fără aceștia nu poa e fi ordine azi?

Am liniștit pe frumășii sași cu asigurarea, că noi români nu vom avea nici odaă o vorbă de apărare pentru a-emenea regretabile specimene trimise aci din București. Voim să ne mândrim cu cei buni din rândurile noastre, dar nu vom ridica niciodată pe umerii noștri, canalele.

Canalele îi vom zice canale, de oriunde ar veni și îndată ce ne-am convins că e în adevăr o canalie.

Numai așa, lepădându-ne de cei răi, — vom putea scăpa de cei răi cât mai curând.

Leonard Paukerow

Acord bancar contra sovietelor Intelegerea dintre Banca Franței, Banca imperială Engleză și Reichsbank

Ziarele germane anunță că între Banca Națională Franceză, Banca Imperială Engleză și Reichsbank a intervenit o convenție prin care aceste mari instituții bancare se obligă să nu mai acorde niciun credit pe viitor guvernului sovietic rus, sau misiunilor comerciale bolșevice aflate în străinătate. De asemenea nu se va mai acorda credite „centralei cooperativelor rusești“, firmelor ce fac operațiuni comerciale cu Rusia sovietică, precum nici caselor ce acreditează cu bani misiunile bolșevice comerciale.

Nouii taxe de export

Hotărârile comisiunii vamale

Comisiunea superioară vamală de pe lângă ministerul de finanțe, a fixat — la articolele de mai jos — următoarele taxe de export :

Brânză albă (telemea) *brânză de burduf, caș, urdă*, precum și *brânzeturile de lux*: 7 lei la kgr.

Cașcaval grecesc: 7 lei la kgr. dela 45 lei, taxa actuală.

Lapte condensat: 4 lei la kgr.

Rapița colza și navetta: 30.000 lei la vagon.

Uleiuri vegetale: 5.000 lei la vagon.

Cretă și creioane-pastele pentru școlari, etc.: 5 lei suta de kgr.

Chihlimbar și obiecte de chihlimbar: 2 lei de kgr.

Piei de șoareci de câmp: 2 lei de kgr.

Resturi de orice fel de oleaginoase, obținute prin desbenzinare: 1000 lei vagonul.

Turte oleaginoase: 2500 lei vagonul.

Cercuri de lemn pentru butoaie: 5 lei suta de kgr.

Lumânări de stearină, de paralină sau amestecate: 1 leu de kgr.

Motorină: 1500 de lei la vagon.

Congresul avocaților

Congresul se va ține la Cernăuți. — Programul congresului

D, preș dinte al Uniunii avocaților din România aduce la cunoștință în uror avocaților, că congresul general se va ține anul acesta la Cernăuți în zilele de 5—9 Septembrie 1925 cu următorul program: Sâmbătă 5 Septembrie 1925 orele 10 a. m. și 4 p. m.

Ședința Consiliului general în sala de ședință a Curții de apel Cernăuți.

Duminică, 6 Septembrie. Ora 10 a. m. ședință de deschidere a Congresului în sala sinodală a Mitropoliei Cernăuți.

Ora 4. p. m. Ședința Congresului în sala Teatrului Național.

La ordinea zilei: Raportul asupra activității Uniunii de d. V. Toncescu.

Casa de credit și ajutor, asigurarea contra invalidității membrilor corpului. Raportor d. dr. Aurel Lazar.

Luni 7 Septembrie.

Ședințele Congresului. La ordinea zilei:

Ora 10 a. m. „Legea pentru înlesnirea și accelerarea judecăților“. Raportor d. Corst L. Naumescu.

Ora 4. m. Execuțiunea contra Statului, județelor și comunelor. Raportori dnii: dr. Basil Dutezak și dr. Erich Lupul.

Situațiunea justiției și legea de organizare judecătorească. Raportor d. dr. Valer Moldovan.

Ora 8.30 seara. Banchet în sala Casei Germane.

Marți 8 Septembrie. Excursiune cu tren special la mănăstirea Putna. Se va oficia un serviciu religios la mormântul lui Ștefan cel Mare.

Continuarea excursiei la Vatra Dornei.

Mercuri 9 Septembrie.

Ora 7. dim. Excursiune cu linia electrică la Dornșoara—Borgoprund și apoi la Bistrița.

Ora 12.30. Masa comună în grădina publică din Bistrița.

Valabilitatea biletelor de băi

Valabilitatea biletelor de băi pe CFR. se va aplica și anul acesta după următoarele norme: Biletete de băi se vor vinde cu începere dela 1 Iulie până la 31 August inclusiv și vor fi valabile pentru înapoere numai până la 30 Sept. inclusiv.

Călătorii civili și militari, inclusiv copiii, care au deja pe baza dispozițiilor regulamentare și tarifare reduceri pe CFR. din taxele de călătorie normale, nu vor mai beneficia de nici-o altă reducere la călătoria lor la băi.

INFORMAȚII

— Din cauza serbătorei de eri, ziarul nostru apare în mod excepțional, astăzi Marți 9 Iunie. Celelalte numere vor apare regulat în fiecare Luni la ora 11.

— *In adunarea generală a „Sfatului Negustoresc“ central care a avut loc Duminecă 31 Maiu în București, s'a hotărît să se convoace în Capitală un congres general al tuturor producătorilor și comercianților de beuturi spirtoase din întreaga țară. Acest congres se va pronunța asupra legii spirtoaselor preparată de guvern.*

— Pentru ziua de 24 Iulie a. c. a fost fixată în mod definitiv data la care urmează să se ție la Praga conferința statelor succesore ale fostei monarhii austro-ungare, cu care ocazie se va discuta repartizarea datorii publice a fostei monarhii.

— *Proiectul pentru convenția militară ferovieră între România și statul sârbo croato-sloven a fost parafată și va fi supusă aprobării celor două guverne. Delegații români au părăsit Belgradul. O convenție analoagă se va semna cu delegații cehoslovaci sosiți la Belgrad. Aceste convenții sunt în legătură cu recentele hotărâri luate la conferința Mizei Antante.*

— Cu începere dela 1 Iunie a intrat în vigoare exploatarea circuitului București—Belgrad — în conformitate cu convenția încheiată la Belgrad de dl Mihail D. Ioan, inspector în direcția generală a poștelor. Se va putea convorbi din orașele București, Galați, Brăila, Craiova, întregul Ardeal și Banat și Turnu-Severin, cu Belgrad și următoarele orașe din Jugoslavia: Negotin, Zagreb și Zeischiar.

— Dnii Ștef. Pretorian, Cezar Mereuță, ing. Russ și ing. Balș, vor reprezenta interesele României la conferința internațională de cale ferată, ce se va ține la Londra, la 22 Iulie a. c. La această conferință va fi reprezentată și Uniunea sovietelor ruse, cerând să fie înscrisă în Uniunea internațională de cale ferată.

— Președintele Massaryk a semnat decretul relativ la înființarea unei bănci naționale cehoslovace de emisiune. Activitatea noiei bănci va începe în curând.

— Ministerul instrucțiunii face cunoscut următoarele: Elevii dela școlile secundare ale Statului, cari urmează să depună și examen particular pentru clasa imediat superioară celei în care se găsesc, vor putea depune acest examen particular concomitent cu cel de fine de an, pe baza unei adeverințe dela școala de Stat, adeverință în care să se arate că ei sunt promovabili. Dacă acești elevi nu reușesc la examenul de fine de an, examenul particular desigur nu va fi ținut în seamă.

— Ministerul instrucțiunii a dispus ca anul acesta, în mod excepțional, cererile de transferare în învățământul primar, să fie luate în considerație până la data publicării în „Buletinul oficial“ a iocurilor vacante:

— *Sfântul Sinod al bisericei ortodoxe a hotărît ca la 14 Octomvrie să se facă la Iași, cu mare solemnitate, comemorarea celui dintâi Sinod ecumenic dela Nicea, care a avut loc acum 1600 de ani. La Iași se va aduna cu acest prilej un mare Sinod arhieresc, la care vor asista S. S. Patriarhul Miron Cristea, precum și patriarhii Constantinopolului, Alexandriei, Ierusalimului, Antiochiei, Jugoslaviei și Bulgariei.*

Cronica politică

În urma morții lui Al. Marghiloman, partidul conservator-progresist a rămas complet izolat. Scos din viața noastră politică prin forța împrejurărilor de după războiu, partidul conservator-progresist n'a însemnat prea mult în România Mare, chiar când trăia Marghiloman. Cu atât mai puțin înseamnă astăzi. De aceea restul partizanilor lui Marghiloman, imediat după moartea acestuia, s'au grăbit să-și găsească aiurea un sprijin, și l'au găsit în partidul poporului. O comisie compusă din d-ii C. Meisner, J. Mitilinea, D. Dobrescu și dr. Bardescu tratează modalitățile fuziunii.

Astfel, înghițit de partidul poporului, dispăre cea din urmă organizație de restrâns conservatorism politic din România.

Campania extra-parlamentară și parlamentară a opoziției unite pentru răsturnarea guvernului continuă cu multă vigoare. Intrunirile ținute la București și în țară au avut un puternic răsunet în opinia publică. În Parlament acțiunea opoziției este deasemenea bine simțită și paralizăază efectiv graba guvernului de a-și trece legile, așa cum li-a promis.

Astfel la discuția legii pentru reforma administrativă, opoziția a venit bine pregătită să contribuie cu lumini noi și juste la desăvârșirea ei. Reprezentanții cei mai de seamă ai partidului național și ai partidului țărănist au ridicat numeroase obiecțiuni juste și au propus amendamente, cari desigur, dacă ar fi fost primite, ar fi dat legii un viguros caracter de temeinicie. Guvernul însă s'a speriat. Obișnuit să vadă opoziția desmembrată și desorientată, n'a înțeles că s'au dus timpurile când putea să facă ce vrea, și și-a pierdut cumpătul, începând cu eliminarea abuzivă a deputaților din opoziție.

Faptul constituie desigur o greșală. Dar așa cum se face la noi politică, greșeala nu poate avea urmări. Și iată pentru ce. Acțiunea opoziției nu este destul de precisă. Se urmărește răsturnarea guvernului, dar nu se știe încă în ce chip se poate realiza acest obiectiv. O greșală esențială este în faptul că opoziția unită nu și-a modificat decât în parte sistemele de luptă. Cu aceleași sisteme s'a mai încercat răsturnarea guvernului și nu s'a realizat nimic. Cum v'a putea realiza așa dar astăzi? Procedând cu violențe împotriva majorității, opoziția nu face decât să o întărească. Ori dacă opoziția voia să ajungă imediat la realizarea obiectivului propus, singura cale era să schimbe tactica, speculând nemulțumirile dintre majoritate și banca ministerială, pentru a rupe cât mai multe voturi și a surprinde guvernul cu un vot de blam.

Acum la sfârșitul legislației partidului liberal acest lucru era posibil. La sfârșitul unei guvernări se găsesc totdeauna destule elemente, cari în nădejdea păstrării situației lor, să dea cu piciorul în guvernul cărui au servit.

Opoziția n'a făcut acest lucru și nici n'a căutat să atragă în în sfera sa de acțiune partidul poporului. Și pentru aceasta nu va reuși. D. Brătianu va continua să guverneze până la sfârșitul legislației.

Cum va governa, se vede? Pentru a paraliza acțiunea opoziției, guvernul a adus în Cameră proiectul de modificarea a regulamentului. Majoritatea servilă va primi modificarea, iar opoziția va face înzădar scandal. Și astfel, la adăpostul legilor și regulamentelor pe cari singur și le face, guvernul dlui Brătianu va continua cu samavolnicia până la Februarie, votându-și legi care să-l țină la guvern și din opoziție.

Călătoria studenților și elevilor în vacanța mare

Dispozițiunile luate de CFR.

În chestiunea reducerilor pe CFR, pentru călătoria studenților și a elevilor diferitelor școli superioare din țară cu ocaziunea vacanței mari, direcțiunea serviciului comercial dela căile ferate a luat următoarele dispozițiuni:

Pentru studenții facultăților sau ai diferitelor școli superioare speciale, elevii ai conservatoarelor de muzică și artă dramatică din țară și studenții institutului de educație fizică s'a acordat 50 la sută reducere, însă numai pentru o singură călătorie la ducere și înapoiere în familie în vederea vacanței.

Toți acești studenți și elevi vor trebui să se legitimeze cu carnetele de identitate și cu autorizația de călătorie pe CFR, eliberate de către decanatele facultăților și directorii școlilor speciale.

În aceste carnetele și legitimațiuni se va specifica că este student, urmând regulat cursurile și că este autorizat de a călători cu 50 la sută reducere pe CFR, în clasa III, numai la trenurile de persoane și accelerate și numai o singură dată

la ducere și înapoiere în familie dela vacanța mare în intervalul dela 1 Iunie și până la 1 Noembrie 1925.

Pentru studenții școlilor politehnice și de conducători de lucrări publice, s'a aprobat gratuitatea, însă tot numai pentru o singură călătorie, legitimându-se în același fel ca și ceilalți studenți.

Autorizațiile de călătorie se vor prezenta la cassele de bilete spre verificare.

Materiale pentru căile ferate

Direcțiunea generală a CFR, a fost avizată că comisiunea reparațiilor de la Paris a omologat un alt număr de șase contracte încheiate între reprezentanții României și fabricile germane — contracte pentru materiale de cale ferată, în valoare de 17.000.000 mărci aur sau aproape un miliard lei.

Aceste materiale vor fi furnizate României în timp de 2 ani de zile.

Se află printre aceste materiale 2000 kilometri linie tip mare, 600 locomotive „Pacific” și mari cantități de materiale pentru atelierele și depourile CFR.

Materialele sunt recepționate de d. inginer Păunescu, reprezentantul României.

O instituție de progres economic: „Sfatul Negustoresc”

Reflecțiuni și constatări dela ultima adunare generală a Sfatului Negustoresc central.

— Dela Redacția noastră din Capitală —

București 2 Iunie.

Duminica trecută a avut loc la București adunarea generală a »Sfatului negustoresc». A fost o manifestație a negustoriei române din Capitală, vrednică de toată luarea noastră aminte, pentru că această tânără instituție a isbutit să dea într'un timp relativ scurt admirabile roade.

Urmărind darea de seamă făcută de d. Niculescu Rietz, asupra activității Sfatului Negustoresc, ușor ne putem convinge de aceasta. În jurul organizațiilor Sfatului s'au grupat cele mai valoroase elemente ale vieții noastre comerciale din toată țara, luptând metodic și inteligent pentru prestigiul negustoriei române.

Un moment important a fost evidențiat de lupta organizată de sfaturile negustorești din țară în chestia contractelor de prăvălii. Dacă lupta aceasta, admirabilă ca metode și prestigiu, n'a dat rezultate practice, faptul se datorește nu negustorilor, cari au dus-o, ci insensibilității guvernanților. Un rezultat totuși ea a dat. Negustorii au câștigat moralmente enorm, dovedindu-se ca un corp de elită al societății noastre, bine organizat și capabil de unitate și solidarizare.

Paralel cu aceasta luptă a câștigat în altă direcție și, continuând, va duce desigur la un succes deplin. E vorba de libertatea comerțului, care cu regimul impus negustorilor chiriași va duce desigur la abolirea legii speculei. E drept că această lege dăinuiește numai de formă. Dacă ea nu se mai aplică, cum se aplica înainte, aceasta se datorește desigur campaniilor organizate de Sfat, și înțelepciunii negustorilor, cari nu dau ocazie să fie aplicată. Rămânerea ei în vigoare, nu poate fi însă decât dăunătoare, pentru că prilejuiește abuzuri din partea celor ce au totuși dreptul să o aplice. Și pentru înlăturarea acestui echivoc Sfatul își va face datoria.

În chestia impunerii negustorilor și industriașilor la impozitul complementar, Sfatul a reușit să obțină o simțitoare ușurare. Cu aceeași râvnă el va lucra să se renunțe sau să se reducă impozitul pe cifra afacerilor. Acest impozit apasă greu asupra comerțului și astăzi nu mai are însemnătatea, pe care o avea când a fost înființat, pentru că nevoile statului nu mai sunt aceleași.

O altă acțiune, vrednică de toată lauda este aceea întreprinsă în vederea micșorării taxelor comunale de locațiune, cari acum mai ales când negustorii plătesc chirii așa de mari, au devenit insuportabile. Ar fi de dorit numai ca această acțiune să se întreprindă și de secțiunile din țară ale Sfatului.

Cu multă pricepere și tact a îmbrățișat Sfatul Negustoresc chestiunea noii reglementări a comerțului și fabricației băuturilor spirtoase. Fără a ataca principiile legii ce se pregătește, principii pe cari le aprobă și le sprijine, Sfatul a isbutit să obțină unele modificări în proiect, așa încât una din cele mai importante ramuri economice ale țării să nu fie expusă ruinei. Acțiunea Sfa-

tului în această direcție nu este încă terminată. Se speră însă în frumoase rezultate.

Noua lege a Camerelor de Comerț deschide teren prielnic pentru dezvoltarea Sfatului Negustoresc. Ca o primă acțiune se va începe organizarea secțiunilor pe bresle, așa încât în câțiva ani, aceasta instituție prosperă va putea să îmbrățișeze toate ramurile de comerț și industrie ale țării.

Rezumând această bogată operă, înfăptuită cu lupte grele, dar înăritoare, nu ne putem opri de a nu admira zelul, energia și priceperea celor ce stau astăzi în fruntea organizațiilor Sfatului Negustoresc.

C. Vlad

Comisia migrațiunilor

Legea migrațiunilor stabilește înființarea unei comisii a migrațiunilor, cu atribuțiile esențiale emigrării și imigrării.

Ministrul muncii a numit membri în această comisiune pe:

N. St. Emanuel inspector general de siguranță, delegatul director general al siguranței generale a statului; C. Zgriadescu, directorul poliției generale și de frontieră; P. Modolea, director general, delegatul administrației generale a statului din ministerul de interne; N. T. Ionescu, directorul serviciului statistic demografic din ministerul de interne; C. Rădulescu Lazăr, delegatul marelui stat major al armatei; Cristian M. Curtovici; consul general, delegatul ministerului afacerilor străine; Doctor A. Kaminski subdirector general, delegatul direcției generale a serviciului sanitar; Gh. Margineanu director, delegatul serviciului maritim român; Cezar Popescu director general, delegatul ministerului de industrie și comerț; Eugen Botez inspector general, delegatul direcției generale a asistenței sociale; Paul Gheorghiu director, delegatul ministerului de finanțe; I. Setlecec directorul general al muncii; C. Stănescu directorul plasării și migrațiunilor.

Orzul liber la export

Printr'un jurnal al consiliului de miniștri, orzul a fost lăsat liber la export cu o taxă vamală de 20.000 lei vagonul. În acest sens se va da o circulară către toate punctele vamale din țară.

Situația însemănțărilor

Datele Serviciului statistic din Ministerul agriculturii.
— Insemnăturile sunt mai reduse ca anul trecut. —
Speranțele unei recolte mai bune.

Ziarul »Argus« publică după referințele primite dela Serviciul Statistic al Ministerului Agriculturii, următoarele date referitoare la starea semănăturilor în acest an:

Grâu

Grâul s'a semănat în toamna anului 1924 și primăvara anului 1925 pe o întindere de 3 milioane 065.000 ha., față de 3.172.102 ha, semănat în toamna anului 1923 și în primăvara anului 1924, deci cu o scădere pentru anul în curs de 106.321 ha.

Secara

Secara s'a semănat în toamna anului 1924 și primăvara anului 1925 pe o întindere de 233.318 ha, față de 271.454 ha, semănat în toamna anului 1923 și primăvara anului 1924, deci o scădere pentru anul în curs de 38.136 ha.

Orz

Orzul s'a semănat în toamna anului 1924 și primăvara anului 1925 pe o întindere de 1.407.037 ha, față de 1.450.731 ha, semănat în toamna anului 1923 și primăvara anului 1924, deci cu o scădere pentru anul în curs de 443.694 ha.

Rapiță

Rapița s'a semănat în toamna anului 1924 și primăvara anului 1925 pe o întindere de 50.845 ha, față de 38.817 ha, semănat în toamna anului 1923 și primăvara anului 1924, deci cu un plus pentru anul în curs de 12.028.

Ovăz

Ovăzul s'a semănat în toamna anului 1924 și primăvara anului 1925 pe o întindere de 894.146 ha, față de 1.236.580 ha, semănat în toamna anului 1923 și primăvara anului 1924, deci cu o scădere pentru anul în curs de 352.434 ha.

Sfecla de zahăr

Sfecla de zahăr s'a semănat în cursul anului 1924—1925 pe o întindere de 51,356 ha, față de 53.712 ha, semănat în cursul anului 1923—1924, deci cu o scădere pentru anul în curs de 2356 ha.

Cartofi

Cartofii s'au semănat în cursul anului 1924—1925 pe o întindere de 113.446 ha, față de 188.689 ha, semănat în cursul anului 1923—1924, deci cu o scădere pentru anul în curs de 75.243 ha.

Porumb

Porumbul s'a semănat în cursul anului 1924—1925 pe o întindere de 2.286.148 ha, față de 3.621.454 ha, semănat în cursul anului 1923—1924, deci cu o scădere pentru anul în curs de 1.335.306.

Fasole

Fasolea s'a semănat în cursul anului 1924—1925 pe o întindere de 90.437 ha, față de 91.581 ha, semănat în cursul anului 1923—1924, deci cu o scădere pentru anul în curs de 1144 ha.

Starea bună a semănăturilor

Dacă suprafața terenurilor, însemnăturile au scăzut într-o măsură îngrijorătoare la mai toate cerealele — în afară de rapiță — în schimb mai toate cerealele se prezintă foarte bine — în urma ploilor abundente căzute în ultimul timp — ceea ce, bine înțeles, este mai mult decât îmbucurător. Mai toate regiunile semănată cu cereale se prezintă bine, în afară de nordul Basarabiei și Bucovinei care au suferit din cauza lipsei de ploaie. Cercurile autorizate ale Ministerului de Agricultură și Domenii, cred că, deși terenurile însemnătate în toamna anului trecut și primăvara anului acesta au fost mult mai reduse, decât acelea de acum un an, producția va compensa insuficiența însemnăturilor. Numai recolta porumbului depinde de ploile ce vor cădea în timpul verei, pentru ca aceste cereale să nu sufere din cauza secetei.

Cauzele scăderii suprafețelor însemnătate

Cauzele cari au determinat scăderea însemnăturilor de cereale sunt explicate ca o consecință a reformei agrare, precum și faptului scumpirii cerealelor. Din această cauză țărani se mulțumesc astăzi să cultive puțin, pentru care în schimb iau bani mulți.

Ploile din toamna anului trecut au contribuit de asemenea ca semănăturile să nu se poată face la timp.

Numai o pregătire bine chibzuită și o propagandă continuă va putea cu timpul să-i convingă că interesul țărănilor și al țării, e ca să cultive întreg pământul ce-l au pentru ca România să poată deveni aceeași țară agricolă și exportatoare de cereale din trecut.

M. Bucur.

Asigurarea de bușeelor de export

În vederea cercetării de bușeelor pe cari le oferă piețele străine pentru unele din produsele noastre industriale și comerciale s'a alcătuit două comisii: una pentru studierea și organizarea comerțului de export a mobililor de lemn, compusă din enii: dr. Ștefan Chicos director general al studiilor și legiferării economice; Constant. Bungețeanu prof. la Academia de Inalte studii comerciale; precum și dir. reprezentanți ai fabricelor Mundus, Borlova, Amenis din Banat și Székely & Réti din Tg.-Mureș; și alta pentru organizarea exportului de produse textile de lână, compusă din d. Ion Gr. Dumitrescu, director general al comerțului, dr. Ștefan Cerkez, mare industriaș și președinte al Uniunii industriașilor din România; precum și din reprezentanții fabricilor de postav din Timișoara, Buhuș și Brașov.

DE LA CFR.

Noua tratare a vagoanelor streine precum și a celor speciale înscrise în parcul C. F. R.

Dispozițiuni intrate în vigoare la 1 Iunie

Direcțiunea căilor ferate aduce la cunoștința generală că dispozițiunile de notare și taxare a vagoanelor c. f. streine, precum și a vagoanelor speciale particulare înscrise atât în parcul căilor ferate streine cât și în parcul căilor ferate române, cuprinse în noul tarif local de mărfuri, valabil dela 1 Mai 1925, se completează și modifică cu începere dela 1 Iunie în modul următor: vagoanele c. f. streine, inclusiv și cele speciale cari se trimit pentru anumite firme sau persoane, după cererea lor și cari se încarcă cu precădere, vor fi supuse la o taxă de 2 lei și 50 bani de vagon și kilometru pentru parcursul gol, dela stațiunea de frontieră pe unde intră și până la stația de încărcare.

În această taxă sunt cuprinse taxa de 5 la sută în folosul casei muncii c. f. r. precum și cele suplimentare în folosul personalului căilor noastre ferate.

Pentru aceste vagoane, în cazul când mărfurile nu sunt depuse în stațiuni se va depune de către solicitatori o cauziune provizorie de 2000 (două mii) lei de vagon, care în caz de neutilizare a vagonului cămâne în folosul c. f. r.

Regimul vagoanelor streine

Vagoanele C. F. streine devenite goale după descărcări pot fi utilizate la cererea predătorilor fără

Înteruperea circulației între Alba-Iulia și Zlatna

În noaptea de 28 spre 29 Mai s'a produs o puternică rupere de nouri în apropiere de Zlatna.

Torente de apă formate în urma acestei ploi abundente au rupt podul de lemn, cu deschidere de 10 metri, dintre klm. 36 și 37, situat pe linia Alba-Iulia—Zlatna.

Circulația trenurilor până la restabilirea podului, se face prin transbordare.

Pagubele sunt de aproape 50.000 lei.

Uraganul din Simeria

O furtună puternică, care a luat proporțiile unui adevărat uragan, s'a deslășuit în noaptea de 30 Mai asupra localității Simeria.

Acoperișul de eternit al remizei de locomotive, din stația Simeria a fost distrus pe o suprafață de 160 metri pătrați.

Deasemenea a mai fost desvelită și magazia de mărfuri.

În oraș furtuna a desrădăcinat numeroși arbori.

Pagubele sunt foarte mari. S'a

taxa de 2 lei și 50 bani pentru încărcare la export și în alte stațiuni decât cele din drumul lor de repatriere, dela orice altă stațiune până la o distanță maximă de 50 klm. dela stația de abateră din drumul spre repatriere.

În cazurile de repredarea vagoanelor streine sosite încărcate din streinătate, se va percepe câte 5 lei de vagon și kilometru, socotindu-se taxa dela stația de repredare și până la cea de destinație.

Plata taxei

Taxa de 5 lei de vagon și klm. se va plăti de solicitatori anticipat, în stațiunea de încărcare, minimum o sută de lei de vagon. Vagoanele particulare înscrise în parcul C. F. R. precum și vagoanele căilor ferate particulare din țară se vor trata și taxa conform dispozițiunilor din traficul local de mărfuri.

Cursele goale ale acestor vagoane la prima stație de încărcare, se face gratuit.

Pentru toate celelalte curse goale se va percepe taxa de 5 lei de vagon și kilometru.

În stația de domiciliu, pe liniile C. F. R., aceste vagoane în stare goală sunt libere de locațiune timp de 10 zile.

Toate dispozițiunile contrarii hotărârilor de mai sus au fost abrogate pe ziua de 1 Iunie.

cerut direcțiunii generale CFR, un credit pentru repararea remizei și magaziei de mărfuri.

Valabilitatea biletelor pentru târgul Moșilor

Direcțiunea generală a CFR, a luat următoarele dispozițiuni privitoare la biletele de tren emise pentru expoziției și vizitatorii târgului Moșilor din Capitală:

Biletele CFR, trebuie să fie vizate de autoritatea respectivă din târgul Moșilor; biletele să nu fi fost vândute înainte de 15 Mai de către stațiunea de plecare; să fie numai cu preț normal (întregi); biletul să fie numai de tren personal sau accelerat și nu pentru tren expres. Ur bilet de cale ferată, care nu va îndeplini una din aceste condițiuni nu va putea fi făcut valabil pentru înapoiere.

De asemeni nu se admite ca un călător, venit la București cu tren personal, să se înapoieze cu un tren accelerat, chiar dacă ar vrea să plătească diferența. Nu se admite de asemeni ca un pasager, venit pentru târgul Moșilor, cu un tren accelerat, să se înapoieze cu tren expres sau viceversa.

Turnătoria de fier și fabrica de mașini S. A. din Cluj

Cluj, str. Chintăului No. 18.

TELEFON: 198. Adr. telegrafică: FABRICA DE MAȘINI, CLUJ.

Fabrică și livrează la comandă:

Transmisiuni complete și piesele constitutive Diguri de curea nituite. Roți pentru vagonete din fonta calită. Roabe de fier și de lemn.

Abonați „Ardealul”

Agitatie fabricanților de licheur din Ardeal și Banat

— Continuare din pagina 2 —

Ori se știe că nu toate fabricile dau alcool de o așa calitate încât să poată fi întrebuințat la orice fabricație. Așa fiind, multe distilerii își vor strica reputația fiind silite să întrebuințeze numai alcoolul ce găsește în depozitul regional, suferind astfel daune serioase, independente de capacitatea lor și datorită numai acestor depozite regionale, ne fiind liberi a-și procura alcoolul taxat dela fabricile care le convin.

Din punct de vedere social această măsură încă nu este bună întrucât alcoolul până la 25 cgr. care se pune la dispoziția debitanților cu ridicata sau cu amănuntul, va putea fi prelucrat de aceștia și transformat în rachiuri, prin adăugarea de diferite substanțe aromatice și colorante necontrolate, cele mai multe vătămătoare sănătății chiar, care în majoritatea cazurilor sunt procurate în mod clandestin.

Prin aceasta credem că sănătatea publică, în special la țară, unde se consumă majoritatea beuturilor vârsate, va suferi mai mult decât până astăzi și va da rezultate cu totul contrarii de cele avute în vedere la conceperea acestei legi.

Dacă acest alcool diluat ar fi vândut debitanților numai prin distilerii autorizate și controlate de Ministerul Finanțelor și al Sănătății Publice, el va fi aromatizat numai cu arome controlate și aprobate de autoritățile competente, constituind

astfel o beură mult mai igienică, obținând astfel rezultate sociale cu mult mai apropiate de intențiunile și spiritul legii.

In rezumat, dacă nu se poate să nu se înființeze depozitele regionale, dorim cel puțin ca toți distilerii autorizați să poată lucra direct cu fabricile de spirt care le convin, indiferent de localitate, primind numai alcool taxat și supunându-ne tuturor obligațiilor prevăzute de lege.

D) Se mai prevede prin proiectul de lege încă o taxă suplimentară asupra licheurilor, chiar dacă sunt preparate din alcool taxat.

Credem că această măsură este neechitabilă, ca și taxa de lux de 50 la sută ad valorem ce suportă, întru cât materiile prime din care este fabricat licheurul ca: alcoolul, zahărul, etc. sunt taxate suficient, iar pe deasupra s'ar impune formalități atât nouă cât și Ministerului Public, formalități cari cer personal și ne îngreunează foarte mult industria. O taxă unică la origina alcoolului va evita atât fraudă cât și dificultățile la îndeplinirea celorlalte forme cerute prin taxele suplimentare.

In ce privește taxarea licheurilor fabricate din alcool netaxat, legea nu prevede nici un criteriu după care va fi taxat și nici metodele de control pentru concentrațiunea în alcool al acestor licheuri, concentrațiunea unui licheur variind între 25 și 49 kgr.

Conferința internațională a muncii

Validarea delegației muncitorilor români

Incidentul provocat de comuniștii din România. — Contestația lor a fost reprinsă.

La Geneva are loc conferința internațională a muncii, pentru ratificarea convenției din Washington, care prevede legiferarea celor 8 ore de muncă. La această conferință suntem reprezentați prin dnii Petrescu-Comnen, ministrul nostru la Berna, Sellacek delegatul guvernului, director în ministerul muncii I. Flueraș, Gaidos și Ujhelyi, delegați tehnici, ca reprezentanți ai muncitorilor români.

Prezența acestor din urmă a iritat Consiliul general unitar al Uniunilor și Sindicatelor unitare din România, care a făcut contestație împotriva dlor Flueraș, Gaidos și Ujhelyi. După o telegramă din Geneva, Comisiunea de verificare a discutat Miercuri 27 Mai, contestația Consiliului general unitar al Uniunilor și sindicatelor unitare din România contra delegatului muncitor român Flueraș.

In protestul său, Consiliul general unitar spune că guvernul român a numit pe un delegat reprezentând pe muncitorii din România și doi consilieri tehnici fără a ține seamă că ei nu reprezintă decât o treime din lucrătorii organizați, că mișcarea sindicală în România e divizată în două fracțiuni și că dnii Flueraș, Gaidos și Ujhelyi, cari aparțin fracțiunii minoritare nu reprezintă interesele clasei muncitoare organizate.

Expunerea delegatului contestat

Delegatul contestat, d. Flueraș a spus că această contestație nu prezintă niciun document; ea se mărginește a afirma că delegații nu reprezintă decât o treime a lucrătorilor organizați. Organizația unitară numără cel mult 12—13.000 de membri pe când organizațiile pe care le reprezintă el intrunesc 10

uniuni cu 189 organizații locale, cu nu efectiv de mai bine de 32.000 de membri. Contestația aceasta îl surprinde cu atât mai mult cu cât uniunile unitare, fiind conduse de elemente comuniste au declarat în totdeauna că nu au de gând să participe la Conferința Internațională a Muncii, considerând-o ca și pe B. I. M., ca instrumente ale capitalismului pentru a induce în eroare și a exploata clasa muncitoare. Roagă comisiunea să respingă contestația ca nefundată,

Intervenția delegatului guvernului român

D. Sellatek, delegatul guvernului și directorul general al mușcei, constată la rândul său că protestul Consiliului general al uniunilor și sindicatelor unitare din România nu e sprijinit de nici un document din care să reiese adevărul celor afirmate, în special față de cuprinsul numărului de membri pe care aceste organizații le-ar avea. Prezintă două tabele arătând situația numerică a membrilor aparținând organizației Consiliului general unitar și organizațiilor pe care le reprezintă d. Flueraș, din care reiese că unitarii nu grupează decât maximum 12—13.000 de membri pe când organizațiile reprezentate de d. Flueraș sunt cele mai reprezentative și deci sub acest raport guvernul se găsește în perfect acord cu spiritul tratatului de pace.

Roagă comisiunea să respingă protestul organizațiilor unitare ca nefundat și să valideze pe d. Flueraș și pe consilierii tehnici.

Comisiunea a decis să propună Conferinței validarea delegațiilor muncitorilor români.

PIAȚA ECONOMICA ȘI FINANCIARA

Cereale

Grâu: 13—16 lei.
Porumb: 225 "
Orz: 800 "
Secară: 10 "

In vederea recoltei bogate care se anunță prețul grâului a scăzut simțitor. S'a cumpărat grâu în piciorare cu prețul de 1000 lei. Morile, cari dispun de cantități însemnate de grâu importat din America mențin prețurile vechi cari au atins maximul de 16 lei.

Orzul este puțin căutat, transacțiile slabe. Secara nu se găsește decât în cantități foarte mici.

Manufactură și Textile

Zefir m. lei 50.
Batist m. lei 60—70.
Zefir mercilizat lei 130.
Mătasă mercilizată m. lei 200—250.
Mătasă m. lei 600—700.
Pânză m. lei 30—50.
Ciorapi de bumbac lei 20.
Ciorapi de ață lei 50—80.
Ciorapi de fiudecos lei 85—150.
Ciorapi de mătăsă lei 100—150.
Mănuși de ață lei 30—50.

Pielărie

Talpa I-a lei 145.
Talpa II-a lei 130—135.
Crupon I-a lei 200—205.
Crupon II-a lei 185—190.
Gatur 98—110.
Porle 90—110.
Porle englez 155—160.
Box negru I-a 80—90.
Box negru II-a 60—70.
Box colac I-a 110—120.
Box colac II-a 70—90.
Chevreaux 70—100.

Fierărie

Cositor lei 315.
Compoziție dela 10 la 80 la sulă, conținut garantat de cositor lei 37—250.
Plumb lei 42.
Zinc lei 42—50.
Antimoniu lei 170.
Aramă lei 105—125.
Alamă lei dela 85—130.
Tablă neagră dela 05—14 mp. lei 19—1250.
Tablă neagră de acoperiș dela Nr. 16—Nr. 22 lei 18—20.
Tablă galvanizată dela Nr. 18—Nr. 22 lei 29—31 pe kgr.

Tablă albă dela 90 libre la 216 lei 1400—3250.

Fer: în bare lei 1075.
" beton lei 11.
" cornier lei 11.
" balot 13.

Tevi de gaz: negre dela 22—270 lei.
Tevi galvanizate ca mai sus, cu 40 la sută adaus.

Petrol și derivate

Prețurile au fost:

Țiteiul cotează 25.200—25.400 lei vagonul de Buștenari și Băicoiu ușor și 21.300—21.500 lei, cel de Moreni neparafinos.

Benzina ușoară e cerută la 9.35 lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferită la 9.40 lei kgr.

Benzina grea e cerută la 6.25 lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferită la 6.30 lei kgr.

Petrolul lampant este cerut la 2.30 lei kgr. loco fabrică fără taxe și și oferit la 2.40 lei kgr.

Motorina este cerută la 1.90 lei lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferită la 1.95 lei kgr.

Păcura este cerută la 1.55 lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferită la 1.60 kgr.

Uleiurile CFR. se găsesc la 6.00 lei kgr. loco fabrică fără taxe.

Uleiul regal O cerut la 7.90 lei kgr. loco fabrică fără taxe, OO a 8.90 lei kgr. și cel OOO la 12.50 lei kgr. loco fabrică fără taxe.

BURSA

Valutelor la Cluj

9 Iunie deschidere.

Franci francezi	11.30—40
Franci belgieni	10.60—60
Lire sterline	1035—40
Lire italiene	850—60
Dolari	212.5—13.5
Reichsmark	51—52
Franci elvețieni	4140—50
Coroane cehe	632—35
Coroane ungare	330—55
Shillingi	31.10—30
Drahme	—
Dinari	350—360
Lire otomane	—
Zloți	—
Leva	—
Napoleoni	—
Florinul	—
Pesetas	—

„CRISTAL“

Spălătorie și văpsitorie chimică

Cluj :-: Telefon 500.

Vopsește și curăță orice rufărie!!!

!!! Efectuează comanda și prin postă !!!

ULTIMELE ȘTIRI DIN TARĂ ȘI STRĂINĂTATE

Inmormântarea lui G. Dima

Duminică după amiază la orele 2 a avut loc inmormântarea rămașilor pământești ale maestrului Dima. A asistat multă lume românească din Cluj și din restul Ardealului. Prohodul a fost oficiat de părintele asesor Sebastian Stanca, asistat de pâr. protopop Ludu și pâr. Curea. Răspunsurile au fost date de corul episcopiei sub conducerea Dlui Sava Golumba.

Relevând meritele dispărutului, au vorbit Dnii Seb. Stanca, Dl. Lapedatu, Bogrea, Bogdan, Dăianu, Utalea, Stroe, Dna Bratu, Teodorescu, Zaharia Bărsan și alții.

S'a format apoi un imens cortegiu cu școile în frunte, însoțind sicriul până la cimitir. Pe mormânt s'au depus peste 60 de coroane, trimise din toată țara. Onorurile militare au fost date de o companie de infanterie.

Situația Guvernului Francez.

După telegramele sosite din Paris, situația guvernului francez a devenit foarte șubredă în urma pierderilor suferite în Maroc. Se dă ca sigură demisia guvernului Painlevé.

Cazul Benicky la Budapesta.

Acțiunea opoziției pe chestia arestării lui Benicky se crede că va duce la răsturnarea guvernului Bethlen. Lipsa primului ministru din țară este considerată ca o mărturisire a lui Bethlen că nu-și ia răspunderea Majoritatea cere suspendarea lucrărilor Parlamentului până la întoarcerea primului ministru Bethlen însă a anunțat că de la Berna va merge la Londra să tradeze un împrumut. Acest fapt întărește convingerea generală că Bethlen fuge de răspundere. Opoziția va da un viguros atac pe această chestiune.

SPORT

Blue Star—Universitatea 2:0 (1:0). Match internațional. Arbitru ing. ă van Prima întâlnire între o echipă Saldeclarat profesională și una ideal amatoare s'a terminat cu înfrângerea nemeritată a celei din urmă, grație nepriceperii arbitrilor. Echipa universitară începe cu vântul și soarele în față, dar oaspeții ajung ușor

în posesiunea mingei și printr'un joc de o rară eleganță asediază poarta studenților. Universitatea răspunde imediat cu un splendid contraatac, condus de aripa Guga-Blaj, care trebuie să fi inspirat respect profesioniștilor. Urmează joc variat de o neuitată frumusețe. Toate încercările oaspeților de marcare sunt oprite cu maestrie de Lazar, apărările lui magistrale stârnind adevărate uragane de aplauze. Repriza primă era tocmai terminată, când spre marea ne-dumerire a publicului arbitru desemnalând finea, jocul continuă și o centrare subită ajunge la Horvath, care din curată poziție de pândă și în minutul al 46-lea marchează primul goal pentru Blue Star. Arbitrul admite, ceea ce produce consternarea și indignare generală. Atitudinea arbitrului, sentințele absurde deprimează pe universitari, cari nu mai ambiționează jocul, iar în urma unei pedepse de 11 absolut arbitrară, pierd orice plăcere. Judecata provoacă un enorm scandal, dl Salvan trebuind să părăsească arena în huiuelile și fluerăturile publicului revoltat. Jocul era compromis. Universitarii se mărginesc la apărare și numai din când în când Guga, driblând întreaga apărare, amenință poarta adversă. Atacurile albilor se opresc de apărarea excelentă a universitarilor. Doar către sfârșitul halftimei a doua P. Deutsch

sporește scorul echipei oaspe printr'un autogoal la 2:0.

Tehnica oaspeților este incontestabil superioară. Scamatorie, jonglerie, brio și tactica înțeleaptă îi caracterizează. Universitatea a jucat cu însuflețire, elan și pricepere, demonstrând combinațiuni frapante și neîntrecute. Rezultatul real era 0:0. Lazar (U.) și Weis II. (Blue Star) au fost cei mai buni de pe arenă.

Blue-Star—HaggiBOR 2:1 (2:0) Arbitru L. Nagy. Match frumos și ferm, bogat în acțiuni variate. Profesioniștii marchează goalurile dintr'o acțiune individuală a lui Siklosy și din corner. Echipa sionistă nu respectă reputația mondială a adversarului și se apără cu înverșunare, trecând deseori la atacuri chiar foarte periculoase. Adversarul nu poate desvolta față de apărarea mai compactă a HaggiBORului nici pe de parte jocul savant de Duminică, be uneori este chiar inferior localnicilor. Către finea reprizei a doua Reményi marchiază singurul goal, de frumusețe ideală, pt. HaggiBOR. Un shot formidabil a lui Reményi lovește bara. Numai „steaua vânăță” salvează poarta foștilor Macabi. Toți jucătorii din H. merită laudă, indeosebi tânărul Klein și rutilantul Pollák, suflul apărării Rezultatul nu este chiar măgulitor pentru profesioniști.

„APOLLO” apă minerală alcalină feruginoasă de LIPOVA (Banat)

amestecată cu vin este mult mai sănătoasă decât sifonul (apa gazoasă) pentru că are efect bun pentru boli nervoase de rinichi, de stomac, de bășică și anemie. — Vânzarea se face în sticle originale de jumătate și de 1 kilogram.

Reprezentanța
generală:

**BOGNĂR și
SZĂNTÓ, CLUJ**

Calea
Regele Ferdinand
Nrul 70.

1-41

BANCA GENERALĂ UNGARA DE CREDIT S. A.

Filiale:

Oradea-Mare, Brașov, Timișoara

Fii atenti!

Vânzare totală autorizată!

În vederea unei noi întreprinderi, magazinul nostru de manufactură și modă de dame

lichidează total

deasemeni marfa ce o avem în mare cantitate și de primă calitate în depozit o desfacem pe lângă plata în numerar

cu pretul fabricii.

Lőrincz și Tóth

Piața Unirii No. 8.

Aranjamentul de vânzare!